

Monitoring médií
PARALELNÍ ZKUŠENOSTI
Praha 13. - 18. září 2010

10. 8. 2010

Seznamte se se světem paralelních zkušeností

Dne 13. září 2010 a celý následující týden se můžete ponořit do PARALELNÍCH ZKUŠENOSTÍ. Stejnomený mezinárodní projekt upozorňující na problém sociálního vyloučení lidí s duševním onemocněním vám umožní zažít vlastní paralelní příběh, nahlédnout do souběžných světů skrze obrazy těch, kteří svůj paralelní příběh žijí každý den. To vše obohatí doprovodný program plný hudby, divadla a tance.

Hlavním dorozumívacím prostředkem Paralelních zkušeností bude umění v nejrůznějších formách. Výstava výtvarných děl lidí s duševními poruchami ZTĚLESNĚNÍ DUŠEVNA umožní zdravým lidem nahlédnout do paralelních světů, které jsou obvykle obestaveny nepropustnou zdí. Cokoliv, co skrze tuto zeď proniká, je zásadní pro navázání kontaktu nejen ze strany nemocného ale i ze strany jeho okolí. Zatímco slovy je to těžké, výtvarný projev umožňuje komunikovat beze slov, jednoduše a nezprostředkovaně, a dovolí tak nahlédnout přímo do vnitřního světa duševně nemocných.

Audiovizuální umění zastupuje interaktivní projekce filmu DO VLASTNÍCH RUKOU, kterou si každý návštěvník „vychutná“ o samotě ve speciálním promítacím boxu. Pomocí audiovizuálních podnětů bude mít příležitost prožít alespoň část toho, co prožívají pacienti se schizofrenií. „Schizofrenie se projevuje poruchami myšlení, vnímání a emotivity, pacienti mohou pociťovat, že je někdo pronásleduje, mohou mít sluchové i vizuální halucinace. Film Do vlastních rukou je takovým oknem, kterým je možné se podívat, jak pacient může prožívat každodenní situace, které se zdravým lidem zdají být velmi jednoduché,“ říká docent Vevera z Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK, odborný garant celého projektu.

Výtvarné a audiovizuální umění doplní v doprovodném programu hudba, tanec a divadlo. Vystoupí například Lenka Dusilová, Vladimír Mišík, Bohnická divadelní společnost®, Spitfire company nebo Veselé skoky. Připraveny jsou také výtvarné dílny pro děti.

Poslední částí programu jsou dva podvečerní cykly přednášek předních českých psychiatrů. Jejich cílem je rozšířit povědomí o psychických poruchách a uvést na pravou míru řadu mýtů a předsudků či stereotypů, které se ve společnosti vyskytují. V rámci přednášek bude mít publikum prostor ptát se a diskutovat s přednášejícími. „Společnost je o tématu psychických poruch málo informovaná, což samo o sobě výrazně přispívá ke stigmatizaci a sociálnímu vyloučení duševně nemocných. Paralelními zkušenostmi chceme vytvořit platformu pro dialog mezi pacienty, širokou veřejností a odborníky a upozornit na to, že problém sociálního vyloučení lidí s psychickými poruchami je problémem celé společnosti,“ říká k cílům projektu jeho koordinátorka Radka Prošková.

Při organizaci projektu spojili své síly obecně prospěšná společnost OPONA, MVP agency a Psychiatrická klinika Všeobecné fakultní nemocnice a 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, jejíž areál se zároveň stane dějištěm projektu a zcela netradičním způsobem se tak otevře veřejnosti a současnému umění. Z Prahy se Paralelní zkušenosti přesunou do Bratislavy, Drážďan a Vídně.

Podrobnosti o PARALELNÍCH ZKUŠENOSTECH a jejich programu v Praze hledejte na www.paralelnizkusenosti.cz. Projekt se koná v rámci Evropského roku boje proti chudobě a sociálního vyloučení. Projekt je realizován za finanční podpory Evropské unie.

<http://www.programculture.cz/cs/seznamte-se-se-svetem-paralelnich-zkusenosti>

19. 8. 2010 - Metropolis

Představ si svůj paralelní svět

Už 13. září se netradičním způsobem otevře areál pražské Psychiatrické kliniky. Celý týden bude patřit ojedinělému projektu PARALELNÍ ZKUŠENOSTI a bude nabitý uměním.

Projekt upozorní na problém sociálního vyloučení lidí s duševním onemocněním. Možná si říkáte, že podobné akce už tu byly, ale věřte, že tahle vám přinese zážitky jako žádná jiná.

Paralelní zkušenosti mají čtyři části - výstavu, interaktivní projekci, hudební, divadelní a taneční program a přednášky s diskuzemi. Zatímco výstava obrazů umělců s duševním onemocněním umožňuje nezprostředkovaně nahlédnout do jejich života, interaktivní projekce filmu „Do vlastních rukou“ vám dovolí na vlastní kůži zažít to, co může být jeho neoddělitelnou součástí - halucinace a pocity pronásledování. Aby byl zážitek skutečně intenzivní, probíhá 7minutová projekce ve speciálním boxu pro jednoho diváka.

Výstavu a projekci doplní každý den jiný program. Vystoupí Lenka Dusilová, Vladimír Mišík, Spitfire Company a další. Poslední částí programu jsou dva cykly přednášek a diskuzí s předními českými psychiatry. Tématicky se zaměřují na vyvrácení mýtů a předsudků společnosti a jsou určené široké veřejnosti, takže budou spíše praktické než akademické. Připraven je i program pro děti a den otevřených dveří v centru ZAHRADA.

13. - 18. září 2010, Psychiatrická klinika VFN a 1. LF UK, vstup zdarma, www.paralelnizkusenosti.cz

20. 8. 2010 - ICM.cz a LF1.cuni.cz

Vstupte a zažijte paralelní svět na vlastní kůži

areál Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN, Ke Karlovu 11, Praha 2
13. - 18. září 2010

Výstava velkoformátových reprodukcí výtvarných děl lidí s duševním postižením

Svět lidí, kteří se potýkají s duševním onemocněním, se představí v různých formách umění. V Kateřinské zahradě a v aule Psychiatrické kliniky bude instalována výstava obrazů Ztělesnění duševna. Výtvarné projevy duševně nemocných patří mezi nejčennější nositele zpráv z jejich světa. Výstava sdružuje autory, pro které je výtvarné umění prostředkem ke sdělení vlastních pocitů a myšlenek, spíše než prostředkem výděлку nebo získání společenské prestiže. Díky této přímočaré potřebě sebevyjádření mají jejich díla obrovskou sílu sdělení, jejich projev vyniká autenticitou a bezprostředností. Výstava zahrnuje celkem sedmdesát zvětšených reprodukcí výtvarných děl a je přístupná denně od mezi desátou a osmnáctou hodinou.

Schizofrenie na vlastní kůži

Zvláště atraktivní částí projektu je videoinstalace - interaktivní projekce Do vlastních rukou, která přibližuje svět schizofrenie prostřednictvím osobního prožitku. Sedmiminutovou projekci si za pomoci audiovizuálních podnětů každý z návštěvníků „vychutná“ o samotě ve speciálním projekčním boxu. Audiovizuální podněty, které jsou součástí instalace, se snaží zprostředkovat prožitky lidí trpících schizofrenií a divák tak bude mít možnost prožít si svou vlastní schizofrenii. Videoinstalaci mohou lidé navštívit každý den mezi desátou a osmnáctou hodinou.

Odborné přednášky a diskuze s psychiatry

Na úterní a čtvrteční podvečer jsou připraveny dva bloky přednášek a diskuzí pro širokou veřejnost. Ač budou přednášet přední čeští psychiatři, nepůjde o akademická setkání. Jejich cílem je přiblížit svět duševně nemocných laické veřejnosti, pokusit se tak zbořit mýty, které o těchto onemocněních i o pacientech ve společnosti panují a komplikují jejich integraci do běžného života.

Kultura jako prostředek k dialogu

Pod názvem Paralelní místa se skrývá poslední část programu, která vyniká svou rozmanitostí. V průběhu týdne se uskuteční několik koncertů (Lenka Dusilová, Vladimír Mišík, Cyril Babel), divadelních představení (Spitfire Company, Veselé skoky, Bohnická divadelní společnost®) a připraven je i program pro děti (netradiční výtvarná dílna a pohádka). Své dveře otevře také Integrační centrum Zahrada a kostel sv. Kateřiny. Program se koná i v případě nepříznivého počasí, pro návštěvníky je připraven stan.

www.paralelnizkusenosti.cz

<http://www.lf1.cuni.cz/paralelni-zkusenosti>

<http://www.icm.cz/projekt-paralelni-zkusenosti>

2. 9. 2010 - Rozhlas.cz

Sledujeme

Mezinárodní kulturní projekt Paralelní zkušenosti, který se bude konat od 13. do 18. září v areálu psychiatrické kliniky. Jeho cílem je prostřednictvím současného umění upozornit na problém sociálního vyloučení lidí trpících psychickými poruchami.

<http://www.rozhlas.cz/regina/sledujeme/zprava/778119>

6. 9. 2010 - příloha MF Dnes ONA

To je ONA!

Rubrika To je ONA! o MUDr. Tereze Uhrové, která se podílela na interaktivním filmu Do vlastních rukou.

7. 9. 2010 - ČRo Leonardo, pořad Ženšen

Sám sobě psychologem

Rehabilitace po úrazu mozku - je nutná terapie? Vlastnosti a výzkum probiotických potravin. Jak rozumět výtvarnému umění schizofreniků.

Jak se člověk bez zásahu psychoterapeutů dokáže vypořádat s vážným zraněním mozku - to je příběh, který se stal námětem dokumentárního filmu Marwencol a zaujal i redaktorku Janu Šafaříkovou. V jejím příspěvku promluví tvůrci dokumentu Jeff Malmberg a Chris Shellenová, odborný komentář se postará klinický psycholog doc. Jiří Šípek.

Kdybychom spočítali veškeré živé buňky v lidském organismu, zjistíme, že vlastní lidské buňky jsou v menšině a že desetinásobně převažují nejrůznější mikroorganismy, prospěšné i škodlivé. O zdravých kulturách bakterií se také mluví v některých reklamách na jogurty nebo jiné výrobky z mléka. A právě světem bakterií v tzv. probiotických mléčných výrobcích vás provede primář dětské polikliniky MUDr. Petr Tláskal.

Psychiatrická klinika Všeobecné fakultní nemocnice v Praze na Karlově se od pondělí 13. do čtvrtka 18. září otevírá veřejnosti. Projekt nazvaný Paralelní zkušenosti se bude snažit zbořit zed' předsudků o lidech trpících depresemi nebo schizofrenií. Součástí je i výstava obrazů namalovaných lidmi se schizofrenií. Redaktor David Kabele se ptal kurátora výstavy Bruno Solaříka, čím jsou obrazy schizofreniků zajímavé.

I pro dnešní vydání jsou připraveny aktuality ze zahraničí. Dozvíte se něco o výzkumu mezigeneračních vztahů a o možném zmírnění rizik chemoterapie.

MP3 Zvukový záznam pořadu najdete po premiéře v našem archivu.

<http://www.rozhlas.cz/leonardo/anonce/zprava/780195>

8. 9. 2010 - ČRo Wave, pořad Klystýr Paralelní zkušenosti: uměním proti předsudkům

I v dnešní osvětlené době se psychiatrie a její pacienti potýkají ze strany české veřejnosti s mnoha předsudky. Mezinárodní putovní projekt Paralelní zkušenosti reflektuje problém sociálního vyloučení lidí trpících psychickými poruchami skrze současné umění.

O Paralelních zkušenostech ale i o schizofrenii nebo o současných problémech české psychiatrie přišli do Klystýru pohovořit Radka Prošková a docent Jan Vevera.

Paralelní zkušenosti: uměním proti předsudkům
Rozhovor ke stažení

Projekt Paralelní zkušenosti proběhne v Psychiatrické klinice VFN a 1.LF UK ve dnech 13. - 18.září, poté se projekt přesune do sousedních států. Součástí projektu je výstava obrazů, jejichž autory jsou duševně nemocní. Ojedinělou záležitostí je i videoinstalace pro jednoho diváka, s jejíž pomocí se alespoň na pár minut přiblížíte pocitům člověka, který trpí schizofrenií. O této nemoci mezi veřejností panují četné mýty, které se alespoň částečně v Klystýru pokusil vyvrátit docent Vevera. Nalákat k poslechu aktuálního Klystýru by vás snad mohl i fakt, že dle slov docenta Vevery se s psychiatrickou péčí ve svém životě někdy potká až 20% z nás.

<http://www.rozhlas.cz/radiowave/publicistika/zprava/781203>

8. 9. 2010 - Informační web studentů Univerzity Karlovy Paralelní svět na vlastní kůži

V týdnu od 13. do 18. září se otevírá veřejnosti areál Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK, který bude hostit mezinárodní projekt Paralelní zkušenosti. Projekt si dal za cíl skrze současné umění poukázat na problém sociálního vyloučení lidí s duševním onemocněním. Ojedinělou výstavu a originální interaktivní projekci doplní hudba, tanec, divadlo a přednášky s diskuzemi. Vstup je zdarma.

Paralelní zkušenosti mají čtyři samostatné, ale vzájemně úzce provázané části:

Paralelní světy

V Kateřinské zahradě a v aule Psychiatrické kliniky je zpřístupněna výstava obrazů Ztělesnění duševna. Výtvarné projevy duševně nemocných patří mezi nejcennější nositele zpráv z jejich světa. Výstava sdružuje autory, pro které je výtvarné umění prostředkem ke sdělení vlastních pocitů a myšlenek, spíše než prostředkem výděleku nebo získání společenské prestiže. Díky této přímočaré potřebě sebevyjádření mají jejich díla obrovskou sílu sdělení, jejich projev vyniká autenticitou a bezprostředností. Výstava zahrnuje celkem sedmdesát zvětšených reprodukcí výtvarných děl.

Kateřinská zahrada a aula Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK, denně 10:00 - 18:00

Paralelní příběh

Experimentální Interaktivní film Do vlastních rukou se za pomoci audiovizuálních podnětů a propojení reality s fiktivním prostředím filmu snaží přiblížit pocity a prožitky lidí trpících schizofrenií. Projekce filmu se odehrává ve speciálním projekčním boxu a je určena pro jednoho diváka. Ovládá se pomocí dotykové obrazovky. Délka filmu je 7 minut - 9 minut, záleží na vnímavosti a schopnosti diváka ve správný okamžik reagovat.

Aula Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK, denně 10:00 - 18:00

Paralelní zkušenost

Pro širokou veřejnost je určen cyklus odborných přednášek. Paralelní zkušenost tak otevírá dialog mezi komunitou lidí s duševními poruchami, jejich rodinami, odbornou a laickou

veřejnosti. V závěru každé přednášky bude otevřen prostor pro diskuzi mezi publikem a přednášejícími. Účastníci tak budou mít jedinečnou příležitost zeptat se na to, co je zajímavé a ujasnit si či přehodnotit své názory.

Vondráčkova posluchárna Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK, úterý 14. 9. od 18:00 & čtvrtek 16. 9. od 17:00

Paralelní místa

Paralelní místa nabízí společný otevřený prostor pro setkání mezi světy duševně nemocných, těch, kteří jim poskytují pomoc a péči, a široké veřejnosti.

HUDBA

Cyril Babel, šansonier česko-francouzského původu
Lenka Dusilová Trio
Vladimír Mišík & ČDG

DIVADLO

Spitfire Company: Unicorn, existenciální detektivka pro jednoho herce. (Vondráčkova posluchárna)

Veselé skoky: Na hlavu!, originální pohybové divadlo s taneční groteskou plnou humoru, ironie, něhy a jemné nadsázky.

Bohnická divadelní společnost: Martánské etudy, etuda o odcizení a výjimečnosti s živou hudbou houslisty Lukáše Kutý.

PROGRAM PRO DĚTI

Divadlo lidí bez domova, Ježek a Čížek: výpravná pohádka O ovečce a beránkovi.

Výtvarné dílny s výrobou maňásků nebo malováním na papír i obličej pod vedením studentů Fakulty umění a designu UJEP a VŠUP.

KOSTEL SV. KATEŘINY

Ve středu odpoledne mají návštěvníci příležitost navštívit kostel sv. Kateřiny a zúčastnit se komentované prohlídky, pravidelné Mše svaté (slouží Velmistr Jiří Kopejsko, O.Cr., rytíř řádu Křižovníků s červenou hvězdou) nebo přednášky MUDr. Renaty Školoudové na téma „Smysl nemoci a utrpení z pohledu křesťanství“.

OTEVŘENÁ „ZAHRADA“

Projekt „Zahrada“ - chráněné dílny a integrační centrum, které je zaměřené na pracovní a sociální rehabilitaci a zlepšování kvality života duševně nemocných, připravilo na čtvrtek den otevřených dveří. Účastníci budou mít možnost prohlédnout si prostory centra, tvorbu jejich klientů, podívat se na krátké filmy, dokumentující vznik „Zahrady“ nebo si promluvit s koordinátory programu.

Více informací a podrobný program naleznete na www.paralelnizkusenosti.cz.

<http://www.cuni.cz/IFORUM-9664.html>

8.9.2010 - Britské listy

Vstupte a zažijte paralelní svět na vlastní kůži

V pondělí 13. září se areál Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK otevře široké veřejnosti. Po celý týden bude hostit mezinárodní projekt Paralelní zkušenosti, který skrze současné umění poukazuje na problém sociálního vyloučení lidí s duševním onemocněním. Ojedinělou výstavu a originální interaktivní projekci doplní hudba, tanec, divadlo a přednášky s diskuzemi. Program je nabitý a vstup každý den zdarma. Výstava v rámci Paralelních zkušeností vychází koncepčně z textu Případ vykradeného blázince: proti jednostrannému vyzdvihování údajných mystických vloh

šilenců atp. ukazuje na bezprostřednost a upřímnost projevů duševně nemocných, vycházející ze snahy těchto "komunikačně handicapovaných" o vystoupení z "já" směrem k "ty".

Následují podrobné informace k projektu a detailní program.

<http://www.blisty.cz/art/54387.html>

10. 9. 2010 - Pražský deník

Projekt Paralelní zkušenosti přiblíží svět schizofreniků

/FOTOGALERIE/ Výstava obrazů duševně nemocných bude příští týden k vidění v Kateřinské zahradě.

V Psychiatrické klinice VFN a 1. LF UK v Praze se uskutečnila tisková konference k mezinárodnímu kulturnímu projektu Paralelní zkušenosti, který se bude konat od 13. do 18. září v areálu psychiatrické kliniky. Na snímku prostory oddělení arteterapie

Co všechno se může odehrávat v hlavách schizofreniků? To mohou zjistit příští týden návštěvníci Psychiatrické kliniky VFN u Karlova náměstí. Projekt Paralelní zkušenosti totiž představí svět těch, kteří netrpí nemocí těla, ale duše. Kromě sedmdesáti obrazů, jejichž autory jsou lidé s psychickým onemocněním, bude v Kateřinské zahradě umístěna i budka s projekcí filmu Do vlastních rukou.

„Sedmiminutový snímek zavede diváka do světa schizofrenika. Pro zdravého člověka banální situace na poště ilustruje, nakolik se každodenní život duševně narušeného odlišuje,“ řekla spoluautorka filmu Anna Marešová.

Šílenství ve velkém

Výstava Ztělesnění duševna v rámci projektu představí reprodukce obrazů, které budou instalovány na plotech. Ty mají symbolizovat otvory, jimiž lze projít do vnitřního světa nemocných. „Jedná se o zvětšené reprodukce, protože originály si tvůrci kreslili pro sebe, ne za účelem vystavování. Každé dílo je oknem do mysli nemocného, který se jeho prostřednictvím může vyjádřit bez bariéry jazyka,“ řekl kurátor výstavy Bruno Solařík. Výtvarné projevy jsou pro lidi s duševním onemocněním jedinečným komunikačním prostředkem.

„Od šedesátých let minulého století se práce duševně narušených setkávají se zájmem, protože jejich autoři jsou přímo u zdrojů kreativity. Dnes se klade důraz více na upřímnost - nikdo jiný než člověk duševně narušený si totiž nemůže dovolit naprostou otevřenost,“ dodal Bruno Solařík. Výstava potrvá týden a doprovázet ji budou přednášky, které zájemcům osvětlí, jaký je život pacientů s duševní poruchou. „Schizofrenie se projevuje poruchami myšlení, vnímání a emotivity, pacienti mohou pociťovat, že je někdo pronásleduje, mohou mít sluchové i vizuální halucinace,“ řekl Jan Vevera z Psychiatrické kliniky VFN. V naší republice jsou podle oficiálních informací onemocněním postiženy desetitisíce lidí, světové statistiky dokonce uvádějí jedno až dvě procenta populace.

Po dva večery se osm psychiatrů pokusí posluchačům rozšířit povědomí o psychických poruchách a také o mechanismech, které vedou k vyloučení narušených lidí ze společnosti. Pokusí se tak zbořit mýty o schizofrenii a násilném chování u lidí s psychickou nemocí, což je základem pro jejich znovuzapojení se do dění ve společnosti.

Akci doprovodí pod názvem Paralelní místa také koncerty Lenky Dusilové či Vladimíra Mišíka. Existenciální detektivka, pohybové divadlo s taneční groteskou a Martanské etudy jsou připraveny pro milovníky dramatického umění, na své si však přijdou i děti. Pro ty bude připravena divadelní pohádka a netradiční výtvarná dílna.

Umění i v Bohnicích

Výstava se po týdnu, který stráví v Praze, přesídí do Bratislavy, Vídně a Drážďan. Pokud byste se od 13. do 18. září do Kateřinské zahrady nedostali, obrazy budou po návratu ze zahraničí trvale instalovány v aule Psychiatrické kliniky VFN.

Podobných expozic se možná dočkáme i v dalších zařízeních pro duševně nemocné. „Prostory místní prádelny využijeme při festivalu Babí léto jako výtvarný workshop. Do roka bychom pak prádelnu chtěli předělat na galerii, kde by byla instalována výstava zaměřená na současné umění, hlavně tvorbu našich pacientů, tedy art brut,“ řekl ředitel psychiatrické léčebny v Bohnicích Martin Hollý.

http://prazsky.denik.cz/zpravy_region/umeni-ukaze-svet--pacientu-s-dus20100902.html

12. 9. 2010 - Týden.cz

Vnitřní hlasy, cizí pohledy... Schizofrenie na sedm minut Schizofrenie. Onemocní jí jeden až dva lidé ze sta .

Pronásledují mě. Dávají mi tajná znamení. Hlasy našeptávají, co mám dělat. A ty zkoumavé i vševědoucí pohledy cizích lidí! Nemůžu se rozhodnout... nemůžu se rozhodnout. Mám důležitý úkol... I tak může vypadat obyčejná cesta na poštu pro zásilku. Pokud člověka doprovází schizofrenie.

Od pondělka 13. do pátku 17. září si kdokoliv může vyzkoušet, co asi zažívá člověk, který trpí schizofrenií, když má takzvanou ataku. Díky projektu Do vlastních rukou, interaktivní filmové projekci, která bude k dispozici denně od 10 do 18 hodin v aule psychiatrické kliniky na Vinohradech (Ke Karlovu 11).

Deník pacienta, který je přesvědčen o tom, že řídí počasí. "Vybrali jsme banální situaci, kterou zdravý člověk prožije rutině, nemá s ní žádný problém. Jde si na poštu vyzvednout doporučený dopis. Pro schizofrenika je to náročný úkol, prožívá stres, strach, úzkost," říká režisérka sedmiminutového snímku Klára Jakubová.

Vnitřní svět schizofrenika

Poslední úpravy filmu, především zvuk - míru a četnost vnitřních hlasů - ještě na poslední chvíli prodiskutovala přímo s jednou pacientkou Bárou, která se dlouhodobě léčí. V současné době ataku nemá, ale prý si na své halucinace vzpomíná.

"Oni mají problém už jen vyjít z bytu. Ten dopis mu nese poštačka, kdyby jí otevřel, na poštu nemusí, ale on to vnímá jako znamení, že jeho mise začíná. Neotevře jí, vezme ze schránky lístek a nakonec z bytu vyjde. Má pocit, že ho lidé sledují, že dostává znamení, věci, které se na ulici dějí mimoděk, se ho bytostně dotýkají," popisuje dění ve schizofrenikově mysli režisérka. "Ten film je pokus. Samozřejmě nikdo nemá takové množství empatie, aby dokázal vstoupit do mysli jiného člověka, navíc do vnitřního světa schizofrenika," dodává.

Zdeněk Košek na sebe bere zodpovědnost za počasí. Kdo tady řídí počasí?

Budka, ve které se film promítá, je "vyzdobena" prapodivnými rovnicemi, čmáranicemi a poznámkami. "To je přetisk z deníků pana Zdeňka Košky, který je ve chvílích, kdy má ataku, přesvědčený, že řídí počasí," říká Anna Marešová, která měla výtvarnou stránku projektu na starosti.

Nemůžu se ubránit lehkému úsměvu. "Pan Košek mívá i pocit, že když přijde nějaká přírodní katastrofa, bouře, povodeň, tak že on za to může. Bydlí v Ústí nad Labem, je přesvědčený, že místo, kde žije, je středobod všeho počasí, že se to odtud řídí."

Rozhovor o čistých duších

Podle psychiatra Jana Vevery, který je odborným patronem projektu občanského sdružení Opona, poměrně věrně vykresluje vnitřní svět schizofrenika například film Čistá duše. "Doporučuju medikům, aby se podívali, je to velice hezké ztvárnění halucinací a paranoii," říká Vevera v rozhovoru pro Týden.cz.

Film Čistá duše je o nositeli Nobelovy ceny a schizofrenikovi Johnu Nashovi. Tento týden si

budou moct lidé také tak trochu vyzkoušet, jaké pocity může mít schizofrenik, na trenažeru v projektu Paralelní zkušenosti. Jak vás to napadlo?

Nechali jsme se inspirovat od jedné firmy, která po světě vozí kamion, do kterého vlezete a před vámi jede film o tom, že si jdete koupit chleba. Chtěl jsem něco podobného tady, hlavně pro výuku mediků, ale i pro lidi, jejichž blízcí trpí schizofrenií, aby si mohli lépe představit, co to znamená.

Nemůže jim to schizofrenii spustit?

Rodinní příslušníci v sobě mohou mít genetické dispozice, sourozenci a děti pacientů mají asi desetiprocentní riziko rozvoje onemocnění, oproti 1 až 2 procentům v běžné populaci. Je to opravdu intenzivní zážitek, takže ačkoliv to není tak jednoduché, aby schizofrenii spustil pětiminutový film, u předem vytipovaných lidí bude předcházet pohovor s psychiatrem.

Co je skutečným spouštěčem?

Třeba znásilnění. I jiný násilný čin. Slušný spouštěč jsou drogy, i taková marihuana - ne jeden joint, ale pravidelným hulením si schizofrenii můžete přivodit.

Pokud ji ale mám někde v genech, ne?

Ale nic takového nikdo neví! Schizofrenie může přijít, aniž jí někdo ve vaší rodině trpí. Genetika určitou roli hraje, ale zásadní ne, už jsem mluvil o těch deseti procentech. V 70. letech psychiatři přiznali, že o původu těchto nemocí nevědí mnoho. Rozděluje proto psychické poruchy podle projevů a ne podle toho co je vyvolává. Alespoň jsme upřímní. Dříve se například deprese dělily na exogenní a endogenní, tedy ty se zjevou příčinou a bez ní. Na to jsme rezignovali.

Takže jak to s tou depresí je?

O depresi mluvíme v případě, že člověk má nejmíň 14 dní bezdůvodně smutnou náladu plus několik dalších symptomů diagnostikujeme ji podle projevů. Podle odhadů jí trpí až dvacet procent populace. Nikdo není vyloučen z toho, že by to mohl dostat. V době druhé světové války Američani nechtěli lidi, kteří mají nějakou třeba jen nepatrnou pravděpodobnost, že by mohli mít v budoucnu psychické poruchy brát do armády - jenže pak se jim nepodařilo téměř nikoho zrekrutovat, tak to vzdali. U depresí vidím ale hlavně jiný problém: odhadem jen desetina (podle pesimističtějších odhadů setina) pacientů je nakonec léčena správně. Největší část z nich nepřijde k doktorovi kvůli stigmatizaci, což ve zkratce znamená, že nejsou ochotni si připustit si, že by měly být blázní, a nejsou ochotni se svými problémy svěřovat nějakému Chocholouškovi.

A ti další?

Další přijdou, ale doktoři nediodiagnostikují depresi, ale třeba migrénu nebo žaludeční problémy. Ti další jsou sice správně diagnostikováni, ale nedostanou správné léky. Ti další dostanou dobrý lék, ale ve špatné dávce...

Během celého týdne bude v areálu kliniky výstava výtvarných děl nemocných pacientů a další program včetně přednášek, divadla a hudby. Akce je putovní, z Prahy se stěhuje do Bratislavy, pak do Vídně a Drážďan.

http://www.tyden.cz/rubriky/zdravi/psychologie/vnitri-hlasy-cizi-pohledy-schizofrenie-na-sedm-minut_180942.html

13. 9. 2010 - Týden

rubrika Pro a Proti

Má se u psychiatrických pacientů omezit ústavní péče a posílit komunitní?

Jan Vevera vs. Martin Fendrych

rubrika Moderní život
Schizofrenikem na sedm minut

13. 9. 2010 - Redakce Respekt
Paralelní zkušenosti

Trailer ke shlédnutí

Experiment Do vlastních rukou nabízí ojedinělou zkušenost: pomocí audiovizuálních podnětů a propojení reality s filmem navodí pocity lidí, kteří trpí schizofrenií. Je to jedna ze čtyř částí projektu Paralelní zkušenosti, který ode dneška do soboty 18. září probíhá v areálu Psychiatrické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice v Praze a jež má prožitky lidí s duševní poruchou jako společné téma. Kromě výpravy do vlastní „schizofrenní“ mysli vás čekají výstava ojedinělých obrazů, přednášky, tanec, a další. Přijďte!

<http://respekt.ihned.cz/video/c1-46400120-paralelni-zkusenosti>

13. 9. 2010 - Sedmička
Začíná projekt Paralelní zkušenosti

Psychiatrická klinika Veřejné fakultní nemocnice a 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy hostí ode dneška do soboty mezinárodní kulturní projekt...

13. 9. 2010 - Medical Tribune
Stalo se

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze pořádá 13. září v areálu Psychiatrické léčebny mezinárodní projekt Paralelní zkušenosti, jež za využití technik současného umění poukazuje na problém sociálního vyloučení lidí s duševním onemocněním.

<http://www.tribune.cz/clanek/19071-stalo-se>

13. 9. 2010 - ČT 1, pořad Studio 6
Paralelní zkušenosti

Pětiminutový živý vstup z Kateřinské zahrady s rozhovorem s Radkou Proškovou a Janem Veverou.

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/embed/iFramePlayer.php?hash=2c0a9b985590688fb61a146f4e664de533b537d3&IDEC=210%20411%2001010/0913&index=126156>

13. 9. 2010 - ČRo Regina, pořad Třináctka
Paralelní zkušenosti

O mezinárodním projektu Paralelní zkušenosti, který upozorňuje na problém sociálního vyloučení

lidí s duševním onemocněním. Host: docent Jan Vevera, psychiatr

http://www.rozhlas.cz/radionaprani/archiv/?p_num_from=40&p_num_offset=20&p_no_date_limit=1&p_po=3651&p_pattern=

13. 9. 2010 - ČRo Regina, zprávy v průběhu dne
Zažijte paralelní svět na vlastní kůži

Psychiatrická klinika Všeobecné fakultní nemocnice bude ode dneška až do soboty hostit mezinárodní projekt Paralelní zkušenosti. Jeho hlavním cílem je upozornit na problém sociálního vyloučení lidí trpících psychickými poruchami...

A to prostřednictvím současného umění. Více informací zjišťovala redaktorka Denisa Jeřábková...

<http://www.rozhlas.cz/regina/denik/zprava/782763>

13. 9. 2010 - ČRo Praha, pořad Mozaika
Paralelní zkušenosti - Psychiatrická klinika VFN a 1. lékařské fakulty UK na Praze 2 se otevře široké veřejnosti

V týdnu ode dneška do 18. září bude v areálu Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK v Praze 2 probíhat akce Paralelní zkušenosti.

Tento projekt skrze současné umění poukazuje na problém sociálního vyloučení lidí s duševním onemocněním. Jedinou výstavu a originální interaktivní projekci doplní hudba, tanec, divadlo a přednášky s diskuzemi. Více se Linda Petáková dozvěděla od koordinátorky projektu, Radky Proškové ze sdružení Opona.

Rozhovor ke stažení

<http://www.rozhlas.cz/mozaika/divadlo/zprava/782708>

13. 9. 2010 - ČRo 1 Radiožurnál, pořad Nad věci 22:45

Paralelní zkušenosti

Rozhovor s koordinátorkou mezinárodního putovního projektu Paralelní zkušenosti Radkou Proškovou a odborného garanta téhož Jana Vevery o problému sociálního vyloučení lidí trpících psychickými poruchami skrze současné umění.

http://www.rozhlas.cz/iradio/archiv?p_num_from=140&p_num_offset=20&p_no_date_limit=1&p_po=91&p_pattern=

13. 9. 2010 - Rádio Blaník, zprávy v průběhu dne

Paralelní zkušenosti
Předtočená pozvánka

14. 9. 2010 - ČRo 1 Radiožurnál zprávy
Paralelní zkušenosti
Pozvánka s Radkou Proškovou

14. 9. 2010 - iDnes.cz
Výtvarné umění duševně nemocných hledá díru v plotě

Od pondělí 13. září je areál Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK (Ke Karlovu 11, Praha 2) otevřen široké veřejnosti. Po celý tento týden hostí mezinárodní projekt Paralelní zkušenosti, který skrze současné umění poukazuje na problém sociálního vyloučení lidí s duševním onemocněním.

V Kateřinské zahradě a v aule Psychiatrické kliniky je instalována výstava obrazů Ztělesnění duševna. Výtvarné projevy duševně nemocných patří mezi nejcennější nositele zpráv z jejich světa.

Výstava sdružuje autory, pro které je výtvarné umění prostředkem ke sdělení vlastních pocitů a myšlenek, spíše než prostředkem výdělku nebo získání společenské prestiže. Jsou to Jaroslav Bílý, Hana Cimplová, Radek Deák, Lenka Fridrichová, Milan Jiša, Jan Knýbel, Zdeněk Košek, Lucie Muclingerová a Zdena Prokopová.

Jejich tvorba je řazena mezi projevy označované francouzským souslovím "art brut". Tento termín, který zavedl už roku 1945 francouzský umělec a esejista Jean Dubuffet, znamená "umění v původním, syrovém stavu".

"Šílenci" vs. "normální"

Hans Prinzhorn Kromě tvorby psychotiků zahrnuje veškerou oblast neprofesionálního, ba dokonce "mimokulturního" uměleckého projevu, řízeného nutkavou potřebou sdělení pocitů a myšlenek školeného či neškoleného tvůrce. Právě ta propůjčuje projevům "art brut" jejich autenticitu a intenzitu. Tvorba duševně nemocných se dostala do středu pozornosti uměnovědců, psychiatrů i umělců už před téměř devadesáti lety. Byl to německý psychiatr Hans Prinzhorn, kdo ve své Tvorbě duševně nemocných (1922) pronesl jednoduchou, avšak dobovými předsudky nepřijatelnou pravdu: "Tato výtvarná díla jsou tvůrčími pokusy - to mají z psychologického hlediska společné s 'uměním'." Odvaha Prinzhornova činu spočívá v tom, že přípuštěním uměleckých kvalit tvorby "šilenců" se vlastně automaticky připouští i jistá propustnost hranice mezi "šílenstvím" a "normalitou".

Výstava Ztělesnění duševna se stává přirozeným prostředkem k dialogu. Výtvarný projev umožňuje beze slov, jednoduše a nezprostředkovaně "najít díru v plotě" sociální izolace této skupiny obyvatel.

Zvětšeniny jejich výtvarných projevů jsou proto v Kateřinské zahradě instalovány právě na jakýchsi ničím nepřikrášlených plotech - a vlastně v nich samy o sobě tvoří symbolické otvory, jimiž lze nahlédnout přímo do vnitřního světa duševně nemocných.

Ojedinelou výstavu doplňuje originální interaktivní projekce, koncerty, taneční a divadelní představení i přednášky s diskuzemi. Vstup na všechny součásti akce je zdarma. Podrobný program na www.paralelnizkusenosti.cz.

http://kultura.idnes.cz/vytvarne-umeni-dusevne-nemocnych-hleda-diru-v-plote-fyt-/vytvarneum.asp?c=A100914_134455_vytvarneum_ob

14. 9. 2010 - ČRo Wave
Schizofrenie na vlastní kůži

Od pondělí 13. září můžete nahlédnout za zdi Psychiatrické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice v Praze 2. Začíná zde kulturní akce nazvaná Paralelní zkušenosti, která kromě výstavy, divadelních představení a přednášek nabízí i unikátní možnost vyzkoušet si na vlastní

kůži, jak se cítí člověk, který trpí schizofrenií. Ve vestibulu psychiatrické kliniky je totiž umístěna speciální videoinstalace.

Zdánlivě banální situace. Máte si dojit na poštu vyzvednout doporučený dopis určený do vlastních rukou. Pokud jste zdravý člověk, zcela triviální záležitost. Pokud trpíte schizofrenií, je to zcela jinak. Alespoň na pár minut se můžete částečně vcítit do prožitků člověka, který touto nemocí trpí, díky videoinstalaci v Psychiatrické klinice Všeobecné fakultní nemocnice v Praze 2. Videoinstalaci tady můžete shlédnout od 13. do 18. září v rámci akce Paralelní zkušenosti. Více už mi o projektu řekla jedna z organizátorek Paralelních zkušeností - Radka Prošková. Tu doplňuje jedna z autorek interaktivního filmu - Klára Jakubová, která říká, že to, co zdravému člověku může připadat jako banalita, může být pro člověka trpícího schizofrenií nevládnutelný úkol.

Schizofrenie na vlastní kůži
rozhovor s Radkou Proškovou

Projekce filmu probíhá ve speciálním projekčním boxu a je určena pro jednoho diváka. Délka tohoto interaktivního filmu je 7 až 9 minut, záleží na vaší vnímavosti a schopnosti ve správný okamžik reagovat. Jak říká Klára Jakubová, scénář filmu konzultovali jeho tvůrci s psychiatrem Janem Veverou a také se samotnými pacienty trpícími schizofrenií. Zážitek v projekčním boxu je tak skutečně velmi reálný.

Výsledek této dvouměsíční práce, tedy film *Do vlastních rukou*, bude po skončení projektu Paralelní zkušenosti sloužit jako výuková pomůcka pro studenty medicíny. Vy se na film můžete přijít podívat do pražské psychiatrické kliniky v Praze 2 až do soboty 18. září.

Více informací nejen o filmu, ale i o celé akci Paralelní zkušenosti, jejíž součástí projekce je, najdete na webu [paralelnizkusenosti.cz](http://www.paralelnizkusenosti.cz). Poslechněte si také rozhovor s Radkou Proškovou a docentem Janem Veverou z pořadu *Klystýr*.

<http://www.rozhlas.cz/radiowave/publicistika/zprava/783399>

14. 9. 2010 - MF Dnes - Praha
Festival upozorňuje na duševně nemocné

Projekt Paralelní zkušenosti se koná v areálu Psychiatrické kliniky v ulici Ke Karlovu od 13. do 17. září. Výstava obrazů *Ztělesnění duševna*, divadelní představení i koncerty poukazují na problém sociálního vyloučení lidí s duševním onemocněním. Připraveny jsou také odborné přednášky a diskuse s psychiatry.

14. 9. 2010 - MF Dnes - Praha
Dana Jurásková okusila schizofrenii

Bývalá ministryně zdravotnictví Dana Jurásková včera večer zažila pocity psychicky nemocného člověka. V rámci projektu s názvem Paralelní zkušenosti si prostřednictvím interaktivního filmu vyzkoušela vnímání lidí s psychickými poruchami. „Film jsme otestovali na ženě, která poruchu prodělala, a podle ní je autentický. Paní Jurásková byla náš první oficiální host,“ prozradila za organizátory Pavla Kantnerová.

15. 9. 2010 - iHNed.cz
V kůži schizofrenika: Duševně nemocných je mezi námi více, než si myslíme

Video ke shlédnutí

Některé z psychických poruch postihují během života až dvacet procent společnosti, přičemž nejzávažnější formou - schizofrenií, akutními psychotickými poruchami aj. - trpí jedno až dvě procenta populace. Lidé dlouhodobě postižení některou z psychických poruch bývají dříve či později společensky izolováni, nejprve nutnou dlouhodobější hospitalizací, později obtížnou či nemožnou integrací zpět do společnosti. Často přicházejí o rodinu, přátele nebo zaměstnání. V důsledku toho dochází také ke snížení jejich životní úrovně, žijí v osamění ze sociálních či nemocenských dávek, případně jsou dlouhodobě umístěni v psychiatrických léčebnách nebo specializovaných domovech důchodců. V Praze finišuje projekt Paralelní zkušenosti, zachycující problém sociálního vyloučení lidí trpících psychickými poruchami skrze současné umění.

<http://video.ihned.cz/c1-46453790-v-kuzi-schizofrenika-dusevne-nemocnych-je-mezi-nami-vice-nez-si-myslime>

15. 9. 2010 - ČRo Regina Schizofrenie na vlastní kůži

Projekt Paralelní zkušenosti, který pořádá Psychiatrická klinika Všeobecné fakultní nemocnice, pokračuje. V rámci této akce, která se snaží poukázat na problém sociálního vyloučení lidí s duševním onemocněním, si mohou návštěvníci mimo jiné vyzkoušet, jaké to je být schizofrenikem...

Podrobnější informace zjišťovala redaktorka Denisa Jeřábková...

Schizofrenie na vlastní kůži
K poslechu

<http://www.rozhlas.cz/regina/denik/zprava/784160>

16. 9. 2010 - Týden.cz Boření zažitých bariér Za divadlem, hudbou i obrazy do Paralelního světa

Týden v Psychiatrické léčebně Všeobecné fakultní nemocnice v Praze s mezinárodním projektem nazvaným Paralelní zkušenosti, vyvrcholí o víkendu bohatým programem hudby, výtvarných expozic i divadelních představení. Každý z návštěvníků si tak může ověřit, že právě prostřednictvím umění se veškeré hranice mezi neléčenou populací a těmi, kteří již vyhledali odbornou pomoc, přirozeně smazává.

Kromě celé řady přednášek a dalšího odborného programu, interaktivní projekce Do vlastních rukou nebo celý týden trvající expozice obrazů Ztělesnění duševna, dojde i na promítání dokumentů, divadelní představení a koncerty. V areálu léčebny na pražském Karlově také lze využít nabídky výtvarných děl.

Vystavené obrazy jsou k vidění v aule budovy i v zahradě. V pátek 17. září například program nabízí originální tanečně pohybové divadlo Veselé skoky s představením Na hlavu! nebo vystoupení Lenky Dusilové s jejím triem, v sobotu 18. září proběhne odpolední program pro děti, pohádku zahraje Divadlo Ježek a Čížek, představení Martánské etudy přiveze Bohnická divadelní společnost a celý program uzavře koncert Vladimíra Mišíka s ČDG. Vstup na všechny koncerty i představení je zdarma.

Pořadatelé celého projektu chtějí především docílit situace, kdy veškerý kulturní program přestává být formou charity či pouhého upozornění na situaci, kdy dochází k sociálnímu vyloučení lidí s duševním onemocněním, ale stává se platformou nebo prostředkem ke sdělení vlastních pocitů a myšlenek, spíše než prostředkem výdělku nebo získání společenské prestiže. Pořadatelé navíc mysleli na všechno, takže v případě hrozícího špatného počasí se není třeba

obávat, a pro návštěvníky je připraven stan.

http://www.tyden.cz/rubriky/kultura/za-divadlem-hudbou-i-obrazy-do-parallelneho-sveta_181283.html

16. 9. 2010 - MF Dnes Praha

Jak se stát na deset minut schizofrenikem

Výstava obrazů duševně nemocných lidí nabízí veřejnosti i možnost se na chvíli vžít do jejich kůže. Chce tím bořit mýty

Malá kabinka hned u vchodu do Psychiatrické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice je celkem nenápadná. Kdo do ní však usedne, dostane příležitost stát se na pár minut schizofrenikem, i když je duševně zdravý „jako řípa“. Za vyzkoušení to stojí.

Usedám do zšeřelé kabinky. Asi půl metru přede mnou je obrazovka, která mi má pomoci vžít se do pocitů člověka, o němž se říká, že trpí rozdvojením osobnosti. Na uši dostávám sluchátka a čekám, co přijde. Na obrazovce se začíná odvíjet film, do uší mně jdou podivné, důvěrné známé, ale přesto jiné zvuky.

Během několika prvních vteřin filmu mě vyděsí zvonek, prožívám strach a nejistotu člověka, který žije sám ve svém vlastním světě, s pocitem, že po něm všichni jdou. Do uší mně proudí i hlasy několika našeptávačů obou pohlaví. Některé mě jakoby přátelsky varují, jiné se mi posmívají pro můj strach, nerozhodnost, váhání a pochybnosti. Dokonce se překřikují a dohadují mezi sebou. Jednoduchý děj s jednoduchou životní situací, kdy bych si měla převzít od pošťáčky doporučený dopis, se pro mě stává skutečně nebezpečnou situací. Díky obrazu i zvuku v mých uších to tak opravdu prožívám. Poté, co mne děj na obrazovce vyvede ven z bytu na ulici, vše se ještě vyostří. Člověk, který tyto pocity má, musí ve chvílích, kdy se pohybuje v okolí I. P. Pavlova a Tylova náměstí, kam mě film zavedl, prožívat peklo. Hlasů přibývá, pohledů „nepřátel“, co po mně jdou, také... Děj končí pohledem na zcela zanedbaný byt s horami nádobí, pilou na dřevo místo nože na chléb a pohledem na zcela osamělou zachumlanou osobu přikrytou dekou ležící jen na holé zemi.

Jsem ráda, že obrazovka přede mnou potěší a mohu se vrátit do reality, která je méně děsivá. „Film bude využíván při výuce mediků - byt samozřejmě představuje jen zlomek pocitů, s nimiž musí člověk se schizofrenií bojovat,“ vysvětlil mi na závěr psychiatr z místní kliniky Jan Vevera.

Ten, kdo si chce pocity schizofrenika také prožít, má jedinečnou možnost v tomto týdnu až do soboty v areálu Psychiatrické kliniky VFN. Zároveň si zde může prohlédnout výstavu obrazů lidí s tímto onemocněním nazvanou Paralelní zkušenosti.

Již od pondělí, tedy počátku tohoto týdne, se tu totiž představuje svět lidí s duševním onemocněním v různých formách umění. Výstavu obrazů nazvanou Ztělesnění duševna lze zdarma zhlédnout v aule psychiatrické kliniky a Kateřinské zahradě. Více na: www.paralelnizkusenosti.cz.

17. 9. 2010 - ČT24

Ztělesnění duševna přibližuje paralelní zkušenosti

V areálu psychiatrické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice v Praze mohou lidé prostřednictvím umění proniknout do světa pacientů s duševní poruchou. V rámci mezinárodního projektu Paralelní zkušenosti zde byla otevřena výstava nazvaná Ztělesnění duševna, autory sedmdesáti exponátů je jedenáct autorů-pacientů. Prohlédnout si nejen obrazy mají návštěvníci možnost zdarma ještě dnes a zítra.

Video: Reportáž Maria Kubaše (ve vysílání 16. 9. 2010)

Součástí projektu je i krátký interaktivní film pro jednoho diváka, ve speciálním boxu může zažít, co vnímá pacient se schizofrenií, když má dojít na poštu. Konají se i přednášky a diskuse s psychiatry, jejichž cílem je přiblížit svět duševně nemocných veřejnosti. "Kultura a umění může být jedním z nejpřirozenějších prostředků ke vzájemnému sdílení nebo otevření dialogu mezi jednotlivými komunitami," vysvětluje koordinátorka projektu Radka Prošková.

Cílem projektu Paralelní zkušenosti je právě otevření dialogu mezi laickou i odbornou veřejností a lidmi s psychickým onemocněním. Chce ukázat, že problém sociálního vyloučení této skupiny občanů je problémem nás všech.

Navázat dialog pomáhá umění. "Člověk s duševním onemocněním mluví v prvé řadě k někomu druhému, který je vlastně v něm," říká kurátor výstavy Ztělesnění duševna Bruno Solařík. "Ona je to svým způsobem komunikace. Její základem je snaha dostat se ze sebe ven a dostat taky něco ze sebe ven." Výtvar duševně nemocného je tak šifrou, v níž se ukrývá smysl sdělení, a zároveň prostředkem komunikace.

Výstava Ztělesnění duševna je jen jednou ze čtyř částí projektu Paralelní zkušenosti. Prohlédnout si ji lidé mohou do soboty 18. září, od 10:00 do 18:00 hodin. Po skončení se expozice představí také v Bratislavě, Drážďanech a Vídni.

<http://www.ct24.cz/kultura/101737-ztelesneni-dusevna-priblizuje-paralearni-zkusenosti/>

27.9.2010 - Zdravotnické noviny
Paralelní zkušenosti

Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN Praha hostila od 13. do 20. září mezinárodní putovní projekt Paralelní zkušenosti, který vznikl v rámci Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení a do března 2011 se postupně představí také v Bratislavě, Vídni a Drážďanech.

Cílem projektu, nad nímž převzal záštitu ministr zdravotnictví ČR Leoš Heger, je otevřít dialog mezi komunitou lidí s psychickým onemocněním a odbornou i laickou veřejností s důrazem na fakt, že problém sociálního vyloučení duševně nemocných je problémem nás všech.

Projekt se skládá ze čtyř částí. V Kateřinské zahradě v areálu VFN a aule psychiatrické kliniky se pod názvem „Ztělesnění duševna“ konala výstava velkoformátových reprodukcí výtvarných děl lidí s duševním postižením (viz foto). „Do vlastních rukou“ se jmenuje interaktivní projekce, která se prostřednictvím osobního prožitku snaží přiblížit zdravým lidem svět schizofreniků a zbořit mýty nejen o tomto onemocnění. Program zahrnoval rovněž hudební a divadelní vystoupení.

Do přípravy projektu se zapojili také klienti programu „Zahrada“, který je zaměřen na pracovní a sociální rehabilitaci a zlepšování kvality života duševně nemocných. Konkrétní naplnění představuje záměr vytvořit v Kateřinské zahradě prostor pro relaxaci, pracovní i sportovní aktivity, kde se budou klienti psychiatrické kliniky v přirozeném zázemí setkávat spolu i s rodinnými příslušníky a dalšími návštěvníky zahrady.

<http://www.zdn.cz/clanek/zdravotnicke-noviny/paralearni-zkusenosti-454601>

20. 9. 2010 - Rozhlas.cz
Traumata, bolest a poruchy

Schizofrenie, traumata, bolest a sexualita - Zpoždění se věnovalo vědě a lidské mysli a vnímání. Ve spolupráci se stanicí ČRo Leonardo jsme se podívali na bolest v souvislostech a pozvali jsme vás na výstavu výtvarného umění schizofreniků. Zajímala nás i sexualita lidí a zvířat.

Psychiatrická klinika Všeobecné fakultní nemocnice v Praze na Karlově představila projekt nazvaný Paralelní zkušenosti. Ten se snaží zbořit zed' předsudků o lidech trpících depresemi nebo schizofrenií. Součástí byla i výstava obrazů namalovaných lidmi se schizofrenií. Redaktor David

Kabele se ptal kurátora výstavy Bruno Solařika, čím jsou obrazy schizofreniků zajímavé.
S kurátorem výstavy Paralelní zkušenosti o obrazech schizofreniků

Bolest je fenomén, který ovládá celou společnost. Více než jedna třetina populace se s ní potýká minimálně jednou týdně. Proč bolest nezanedbávat, jak ji léčit a na koho se obrátit, přibližuje lékařka Nad'a Petrová.

Jak léčit bolest

Těžké životní situace a pohromy, jako jsou například povodně, se mohou citelně podepsat na psychice člověka. Psychické potíže nemusejí projevit hned, někdy přicházejí až s výrazným časovým odstupem. Pak se jedná o takzvanou posttraumatickou stresovou poruchu. O ní jsme mluvili s lékařkou Gabrielou Šivicovou.

Rozhovor o posttraumatické stresové poruše

Mezi sexuálním chováním lidí a ostatních živočichů existují určité rozdíly, mají taky překvapivě mnoho společného. Zajímavá srovnání nabídl sexuolog Petr Weiss, který je zároveň spoluautorem letos vydané monografie *Sexuologie*.

Sexuální chování lidí a ostatních živočichů

Jak se člověk bez zásahu psychoterapeutů dokáže vypořádat s vážným zraněním mozku - to je příběh, který se stal námětem dokumentárního filmu *Marwencol*. V příspěvku Jany Šafaříkové promlouvají tvůrci dokumentu Jeff Malmberg a Chris Shellenová. Odborně komentuje klinický psycholog Jiří Šípek.

Rozhovor s tvůrci dokumentu Marwencol

<http://www.rozhlas.cz/radiowave/publicistika/zprava/785854>

30. 9. 2010 - ČRo Leonardo, pořad Třetí dimenze
Psychicky nemocní a umění

Duševní stav psychicky nemocných mohou podhalit jejich umělecké projevy...

Co vypovídají umělecké projevy psychicky nemocných o jejich osobnostech...

Mezinárodní putovní projekt *Paralelní zkušenosti* upozorňuje na problém sociálního vyloučení lidí trpících psychickými poruchami. Duševně nemocní lidé bývají dříve či později společensky izolováni, nejprve nutnou dlouhodobější hospitalizací, později obtížnou či nemožnou integrací zpět do společnosti. Cílem projektu, o kterém hovoříme v dnešní Třetí dimenzi, je zprostředkování dialogu mezi komunitou psychicky nemocných, odbornou a laickou veřejností. Klíčem k němu je současné umění.

Na otázky Petra Mančala odpovídají Radka Prošková, koordinátorka projektu, doc. Jan Vevera, odborný garant projektu, a Klára Jakubová, režisérka, kameramanka a spoluautorka scénáře filmu *Do vlastních rukou*.

Třetí dimenze začíná dnes ve 14.00.

<http://www.rozhlas.cz/leonardo/anonce/zprava/789993>

24. 11. 2010 - časopis *Můžeš*
Průnik souběžných zkušeností

Za dveřmi stojí listonoška. S okem na kukátku cítíte, jak se vás zmocňuje nevladatelná panika. Slyšíte hlasy v hlavě. Svět za dveřmi je z ničeho nic nepřátelské území. Přesně tak prožívá běžnou životní situaci schizofrenik.

Duševní poruchy jsou v naší společnosti stále obestřeny tajemným mýtem. Nemluví se o nich,

nemocní i jejich okolí se za ně stydí. Člověka s psychickou poruchou vidí většinová společnost jako podivína, který si za svou nemoc vlastně může sám. Jenže depresí u nás trpí někdy v životě přibližně každý sedmý člověk a každý stý onemocní schizofrenií. Podle Světové zdravotnické organizace poruchy duševního zdraví představují pro evropský region druhou největší zdravotně-sociální zátěž. Alena Zvoníková z odboru posudkové služby ministerstva práce a sociálních věcí říká, že poruchy duševní a poruchy chování začínají mít v posledních deseti letech podle odborníků charakter epidemie, a proto nabývají celospolečenské závažnosti a tím i ekonomické významnosti jak pro zdravotní, tak i pro sociální systémy a zaměstnanost i ve vztahu k otázkám sociálního začlenění či vyloučení. Lékaři i sami nemocní proto považují za nejdůležitější vzbudit o tuto problematiku zájem a přispět tak k odbourání negativních předsudků o duševně nemocných. Jednu z nejsilnějších osobních zkušeností nabízí právě interaktivní film Do vlastních rukou, který jeho tvůrci představili v Praze v rámci projektu Paralelní zkušenosti.

Sedm minut schizofrenie

V tmavé kabině si nasadíte sluchátka a na obrazovce před vámi se začíná odvíjet běžná situace - u vašich dveří zazvoní listonoška. Nejste schopni otevřít, nicméně po vyčerpávajícím vnitřním boji se vydáváte na poštu. Zostřeně vnímáte zvuky i zrakové podněty, každý na ulici je pro vás nepřítel, který vás sleduje. Film vyvolává pocity pronásledování, ohrožení, přivádí i vnitřní hlasy, které pacienti slyší. Přestože dokáže zprostředkovat jen zlomek toho, co nemocní prožívají každodenně, pacienti-schizofrenici, kteří jej viděli během pěti dní, kdy byl nainstalován v aule Psychiatrické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice v Praze, potvrdili, že je velmi věrný. Zdraví návštěvníci výstavy se z kabinky obvykle vypotáčeli notně otřesení. „Schizofrenie se projevuje poruchami myšlení, vnímání a emotivity, pacienti mohou pociťovat, že je někdo pronásleduje, mohou mít sluchové i vizuální halucinace. Film Do vlastních rukou je takovým oknem, kterým je možné se podívat, jak pacient může prožívat každodenní situace, které se zdravým lidem zdají být velmi jednoduché,“ říká docent Jan Vevera, který je odborným garantem projektu. Film končí pohledem do prázdného zdevastovaného bytu plného odpadků, kde nuž na chléb nahrazuje rezavá pilka a kde se na zemi pod dekou choulí hlavní hrdinka.

Výtvarná šifra

Projekt Paralelní zkušenosti, který teď čeká cesta Evropou do Bratislavy, Vídně a Drážďan, ale který pak možná nastalo vrátit do Psychiatrické kliniky alespoň kabinu s filmem jako pomůcku pro budoucí lékaře i laiky, například příbuzné pacientů, nabídl i další pootevřená okna do světa duševně nemocných lidí. Jedním z nich byla především výstava sedmdesáti výtvarných děl členů občanského sdružení Kolumbus, které sdružuje uživatele psychiatrické péče. Její název Ztělesnění duševna naráží na skutečnost, že výtvarné projevy duševně nemocných patří mezi nejcennější nositele zpráv světa za zdí, kterou se nemocní obklopují. Psychická onemocnění totiž patří mezi nejzávažnější překážky komunikace. Cokoli, co pronikne skrze zeď jejich mlčení, je důležité pro navázání kontaktu. A tak surrealistické obrazy Jana Knýbela, nutkavě hustě popsané lístečky Zdeňka Koška se záznamy o počasí, jásavě barevné plochy Zdeny Prokopové, vyděšené portréty Lenky Fridrichové a další díla nutí k zamyšlení nad šiframi jejich sdělení. V jistém ohledu je přitom paradoxně snazší proniknout k emoci vizualizované psychotické zkušenosti než ke zdrojům zdravého tvůrce. A to především díky vlastnostem, které jsou pro tvorbu lidí s psychickým onemocněním příznačné - a to je jejich upřímnost a bezprostřednost. Proto je také tvorba duševně nemocných řazena mezi projevy označované francouzským termínem „art brut“ (syrové umění).

Dialog mezi světy

Projekt Paralelní zkušenost otevřel dialog mezi komunitou lidí s duševními poruchami, jejich rodinami a odbornou a laickou veřejností. Napomohly k tomu i přednáškové večery o psychických poruchách, jejich následcích a mechanismech vedoucích k sociálnímu vyloučení lidí s psychickými poruchami. K tomu vede hlavně nedostatečná informovanost a také řada mýtů, předsudků a mylných přesvědčení. Přitom jenom dostatek pravdivých informací je základním předpokladem pro návrat nemocných zpět do společnosti. Odborníci v oboru psychiatrie, mezi nimiž byli například profesor Jiří Raboch či docent Jan Vevera, si však nepřipravili akademické přednášky, ale diskutovali, odpovídali na otázky z pléna a mnohdy pomáhali přehodnotit názory na duševní choroby. Projekt Paralelní zkušenosti byl sice krátkodobý, ale svůj účel bohatě splnil.

K problematice duševně nemocných přitáhl pozornost laické veřejnosti. Spousta lidí objevila Kateřinskou zahradu v Praze nedaleko Karlova náměstí, která obklopuje areál Psychiatrické kliniky, většina poprvé otevřela masivní dveře do auly kliniky, na film *Do vlastních rukou* se stála fronta. S umělci, kteří vystavovali svá syrová díla, je možné se dál setkávat prostřednictvím sdružení Kolumbus. Zájem o paralelní svět duševně nemocných nemusí skončit s touto jednorázovou akcí.

Nevýznamný detail se stává důležitým kódem

Na počátku filmu *Do vlastních rukou* stála inspirace podobným německým projektem. Nakonec sedmiminutovou cestu na poštu očima schizofrenika natočili studenti a absolventi Fakulty umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. A na Marešová je jednou z nich a po této zkušenosti uvažuje, že se bude problematice duševně nemocných věnovat i nadále.

Jak vznikl scénář filmu? Hovořili jste s lékaři, nebo i s pacienty-schizofreniky?

Scénář vznikl v našem realizačním týmu, i když jsme ho konzultovali s panem docentem Janem Veverou, který stál u zrodu projektu, a s doktorkou Terezou Uhrovou. Nechtěli jsme natočit instruktážní film, hledali jsme dějovou linku. V první fázi jsme proto spíš přemýšleli o situaci, která je pro normálního člověka běžná. Proto jsme vybrali cestu na poštu. Nechtěli jsme, aby náš film působil jako zjevení z jiného světa, kladli jsme velký důraz na reálnost. Teprve ve fázi střihu jsme přizvali jednu pacientku, která nám potvrdila, že jsme pocity schizofreniků zachytili správně.

Vaše hrdinka nemá halucinace, jen vidí některé detaily jakoby pod zvětšovací sklem a slyší hlasy.

Pacienti nemívají vyloženě halucinace. Spíš běžným detailům přikládají až příliš velký význam, čímž je posouvají mimo realitu a na jejich základě si vytvářejí nereálné příběhy. To, co náš mozek na ulici vyhodnotí jako běžný, nevýznamný detail, stává se pro Nevýznamný detail se stává důležitým kódem ně důležitým kódem. Může to být pohled, zvuk, drobný pohyb. Naše konzultantka nám například popisovala, že na rozdíl od jiných pacientů neslyší přímo hlasy, ale že některé běžné zvuky jsou pro ni tak intenzivní, až jsou za hranicí snesitelnosti.

Jaké máte ohlasy od pacientů i od zdravých návštěvníků výstavy?

Ohlasy od pacientů jsou velmi dobré, film jim připadá realistický. Měli jsme z toho trochu strach, protože než došlo k této konfrontaci, byla to pořád jen naše představa o problému, i když jsme ji velmi konzultovali s lékaři. Původně jsme ani nechtěli avizovat, že film zprostředkuje divákům vnímání schizofrenika, ale teď můžu s klidným svědomím říct, že se nám to opravdu podařilo. Reakce zdravých lidí jsou různé. Většinou jsou překvapeni intenzitou prožitků. Nerozumějí tomu, proč má nemocný strach vyjít z bytu. Občas někdo vylezl úplně zpoceny. Také proto, že film dokáže pocity schizofreniků poměrně věrně zprostředkovat i laikům, byli bychom rádi, kdyby se do Psychiatrické kliniky VFN po skončení mezinárodní části projektu *Paralelní světy* vrátil právě jako pomůcka pro příbuzné pacientů, kteří nemocnému často nevěří jeho problémy a podezírají ho, že si vymýšlí.

Pro film jste vytvořili speciální box, který využívá motivů z děl Zdeňka Koška, jednoho z vystavujících výtvarníků.

Pan Košek, když má ataku, neví, co se s ním děje, ale má nutkání všechno zapisovat. Jeho malé lístečky, z nichž jsme vyrobili tapetu na promítací box, jsou přímým záznamem toho, co se mu děje v mozku. I jejich zvětšením vznikla další dimenze zprávy z jeho světa.

Jaká je další cesta projektu?

V listopadu je v Bratislavě, v lednu v Drážďanech a na jaře zakončí svoji pout' ve Vídni. Velmi rádi bychom pak uspořádali turné po České republice společně s výstavou obrazů *Ztělesnění duševna*. Byla by škoda, kdyby skončil někde v archivu.

Budete se tímto projektem zabývat dál, nebo ho opustíte a budete se věnovat něčemu jinému?

Původně jsem nepočítala s tím, že do toho tak spadnu. Ted' si říkám, že bych z toho neměla vystoupit, když mám pocit, že to má smysl. Uvidíme, co s partou, s níž jsme to tvořili, vymyslíme.

Život v nepřátelském území

Alena Richterová trpí celý život úzkostmi a psychickými problémy. Její život se kvůli tomu zhroutil jako domeček z karet. Stojíme na peronu nádraží. Prší. Strašně ráda bych paní Aleně řekla, že ted' už bude líp, ale vím, že nebude. „Tak snad budete mít klidnější období,“ říkám nakonec. Podívá se na mě. „Ted' je to dobré,.....“

<http://www.muzes.cz/?s=Paraleln%C3%AD+zku%C5%A1enosti>

Základní informace o projektu a programu byly zveřejněny také na mnoho informačních, kulturních a komunitních serverech například: První krok.cz, Freemusic.cz, Kdy, kde.cz, Praha 2.cz, Nezapomeňte.cz, Ententyky.cz, Akce.cz, Ecn.cz, Culturnet.cz, Vladimír Mišík.cz, Ježek a Čížek.cz, OS-Kolumbus.org, Bohnicka.cz, LenkaD.com, Kudyznudy.cz, PragueOut.cz, InPrague.eu, Prague.eu

Monitoring neobsahuje drobnou placenou prezentaci v médiích.

